

education

Department of
Education
FREE STATE PROVINCE

GRAAD 10

REKENINGKUNDE

JUNIE 2019

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 200

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders in die nasienriglyne gestel word, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie. Geen vreemde-item-strafpunte nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie).
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Hierdie memorandum is nie vir verspreiding in die publiek nie, omdat sekere items dalk verkeerd gehanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. sekere vrae.
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. Bewerking beteken 'kontroleer bewerking'. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Nota: kontroleer bewerking moet 'n +, -, x, ÷, of volgens memo.
11. In berekeninge, moet nie punte vir bewerkings toeken nie indien noemer & deler omgeruil is. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
12. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is nie. In sulke gevalle, moet nie die metode punt toeken nie. Dui deur middel van ☒.
13. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf.
14. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 11 bladsye.

VRAAG 1

	ALGEMENE GROOTBOEK		REKENINGKUNDE VERGELYKING		
	REKENING DEBIET	REKENING KREDIET	BATES	EIENAARSB ELANG	LASTE
1	Water en elektrisiteit	Bank	- 450	- 450	0
2	Debiteureafslag✓	Debiteurekontrole✓	- 3 000✓✓	- 3 000✓	0
	Handelsvoorrraad✓	Koste van verkope✓	+ 2 400✓	+ 2 400✓	0
3	Bank✓	Debiteurekontrole✓	+1980✓ -1 980 ✓ 0 twee punte	0	0
	Korting toegestaan✓	Debiteurekontrole✓	- 220✓	- 220✓	0
4	Krediteurekontrole✓	Handelsvoorrraad✓	- 2 750✓	0	- 2 750✓
5	Posgeld✓	Kleinkas✓	- 45✓	- 45✓	0

TOTALE PUNTE
25

VRAAG 2**AARP BEGINSELS****2.1.1** Waarvoor staan die afkorting AARP?

Algemene Aanvaarbare Rekeningkundige Praktyk✓✓

2

2.1.2 IDENTIFISEER die AARP beginsel in elke geval:

A	Wesenlikheids✓
B	Omsigtigheid✓
C	Paringsbeginsel✓
D	Lopendesaa✓
E	Historiese koste✓

5

2.2 BTW: Sê of is die volgende stellings WAAR of ONWAAR is.

2.2.1	Waar✓
2.2.2	Onwaar✓
2.2.3	Waar✓

3

2.3 Bereken die ontbrekende bedrae (A – F) in die tabel hieronder deur 15% BTW te gebruik.

NO.	BTW UITGESLUIT	B	BTW INGESLUIT
2.3.1	(A) R500 000✓✓	(B) R75 000✓✓	R575 000
2.3.2	R820 000	(C) R123 000✓	(D) R943 000✓
2.3.3	(E) R60 000✓✓	R9 000	(F) R69 000✓✓

10

TOTALE PUNTE

20

VRAAG 3**3.1.1 Vul in die ontbrekende bedrae in die tabel aangedui deur (i) – (iii)**

2010	48 000
2011	(i) 52 800 ✓✓
2012	57 600
2013	(ii) 62 800 ✓✓
2014	68 000
2015	(iii) 73 500 ✓✓
2016	79 000
2017	84 500

6

3.1.2 Wat is Thuto se beginsalaris per maand?

48 000/12 = R4 000 ✓✓

2

3.1.3 In watter jaar sal Thuto R57 600 verdien?

2012 ✓

1

3.1.4 Met watter % sal sy salaris aan die einde van die eerste jaar verhoog?(52 800 – 48 000) ✓ / 48 000 X 100 ✓ = 10% ☒ een deel korrek / aanvar sonder persentasie teken

3

3.1.5 Hoeveel jaar sal Thuto moet werk om 'n jaarlikse salaris van R84 500 te verdien?Na 7 Jaar OF
In die 8ste jaar ✓✓

2

3.2 Netto salaries van Hlompho Saint vir Maart 2019.

Bruto salaris	✓6 700
Min: Aftrekkings	☑ (1 958)
LBS	✓✓1 005
Mediesefonds	✓✓350
Pensioenfonds	✓✓536
WVF	✓✓67
Netto Salaris	☑ 4 742 een deel korrek

11

3.3.1 Is die optrede wat Josie Verskaffers oorweeg, toepaslik? Motiveer jou antwoord met EEN rede.

Enige geldige punt ✓✓

deelpunte vir onduidelike/onvolledige verduideliking

- Die aksie is onwettig, dit is kontrakbreek
- Die werker kan dit rapporteer by arbeidshof of by die vakbond vir die implimentering van die onwettige salarisvermindering

2

3.3.2 Watter maatstawwe/aksies behoort deur die werkgewer gevolg te word om die produksievlakke te verhoog? Verskaf TWEE punte.

Enige twee geldige punte ✓✓ ✓✓

deelpunte vir onduidelike/onvolledige verduideliking

- Lei werkers op
- Verhoog die toesig oor die werkers

4

3.4 LOONJOERNAAL VAN BENJY SUPPLIERS VIR DIE WEEK GEEINDIG 17 MEI 2019

WG12

WERKNEMER	NORMALE TYD			OORTYD			BRUTO LOON	AFTREKKINGS					NETTO LOON	WERKGEWER BYDRAES		
	URE	KOERS	BEDRAG	URE	KOERS	BEDRAG		Pen. fonds	LBS	WVF	Vak bond	Totaal		VOH	Pen. fonds	WVF
T.Kgang	40	50	2 000 ✓	5 ✓	75 ✓	375 ✓	2 375 ☑*	160 ✓	285 ✓	20 ✓	9	474 ☑*	1 901 ☑*	23,75 ✓	240 ✓	20
M. Mothibe	40	40	1 600 ✓	2 ✓	60 ✓	120 ✓	1 720 ☑*	128 ✓	172 ✓	16 ✓	9	325 ☑*	1 395 ☑*	17,20 ✓	192 ✓	16

☑* - een deel korrek

24

TOTALE PUNTE
55

VRAAG 4**4.1 ALGEMENE JOERNAAL VAN NOSI STATIONERS**

DAG	BESONDERHEDE	Fol	Debiet	Krediet	Debiteure Kontrole		Krediteure kontrole	
					Dt	Kt	Dt	Kt
	Totale				350	270	120	0
	Vooruitbetaalde uitgawes		200✓					
	Versekering			200✓				
	Water en elektrisiteit✓		1 500✓					
	Opgelope uitgawes✓			1 500✓				
	Oninbare skuld✓		160✓					
	C. Khobe✓			160✓		160✓		
	S. Peters✓		30✓		30✓			
	Korting toegestaan✓			30✓				
	Huurinkomste✓		3 000✓					
	Vooruitontvange inkomste✓			3 000✓				
	Herstelwerk✓		5 300✓					
	Grond en geboue✓			5 300✓				
	Opgelope inkomste✓		400✓					
	Rente inkomste✓			400✓				
	Waardevermindering✓		19 450✓					
	Opgehoopte waardevermindering op voerue✓			15 000✓				
	Opgehoopte waardevermindering op toerusting✓			4 450✓				
	Handelsvoorraadtekort ✓		7 000✓					
	Handelsvoorraad ✓			7 000✓				
					380✓	430✓	120	

4.2

Pas items

KOLOM A	KOLOM B
4.2.1	F ✓
4.2.2	D ✓
4.2.3	E ✓
4.2.4	B ✓
4.2.5	A ✓

5

4.3.1

ALGEMENE GROOTBOEK VAN TELLO TRADERS

DT

HANDELSVOORRAAD

KT

Apr	1	Saldo	a/b	20 600	Apr	30	Koste van verkope✓	KOJ	✓7 000
	31	Bank✓	KBJ	✓17 900			Koste van verkope✓	DJ	✓4 400
		Koste van verkope✓	DAJ	✓220			Krediteure-kontrole✓	KAJ	✓570
		Krediteure-kontrole✓	KJ	✓5 990			Saldo	a/d	✓32 740
				44 710					44 710
Mei	1	Saldo	o/d	32 740					

13

Dt

VERKOPE

KT

					Apr	1	Totaal	b/d	✓44 400
						30	Bank	CRJ	✓✓14 000
							Debiteure-kontrole	DJ	✓8 800
									67 200✓

5

4.3.2

Tello Handelaars gebruik hul rekeningkundige rekords vir die berekening van hulle voorraad voorhande. Verduidelik kortliks hoe die voorraad voorhande bevestig kan word.

Enige geldige punt ✓✓

- Voer 'n fisiese voorraadopname uit en
- Kontroleer die saldo van die werklike voorraad teenoor die voorraadregisters

2

TOTALE PUNTE

65

5.1 DEBITEURE REKONSILIASIE

BESONDERHEDE		DEBITEURE KONTROLE
Saldo		21 020
(i)		- 4 790✓
(ii)		0✓
(iii)		- 2 210✓
(iv)		- 280✓✓
(v)	-1 110 een punt - 1 110 1 een punt OF	- 2 220✓✓
(vi)		0✓
(vii)		+ 630✓✓
Een deel korrek		12 150☑

11

5.2 DEBITEURE LYS OP 31 MEI 2019

DEBITEURE	BEDRAE
M. Mary (3 810✓ - 1 500✓)	☑2 310
P. Papers (4 790✓ - 4 790✓)	☑ 0
G. Gordons (8 340✓ + 400✓)	☑8 740
D. Daniels (2 690✓ - 1 110✓ - 1 110✓ + 600✓ + 30✓) -2 220 twee punte + 630 twee punte	☑1 100
	☑12 150

16

5.3 Noem TWEE maatreëls wat 'n onderneming moet implementeer voordat hul krediet aan klante toestaan.

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓

- Salaris advies/ Bewys van inkomste
- Bewys van woonadres
- Kontakbesonderhede van familie en vriende
- Bankstaat
- Identiteitsdokument/kaart
- Kredietverwysings/Kredietgeskiedenis
- Epos adres

4

5.4

Noem TWEE maniere waarop debiteure aangemoedig kan word om hul rekeninge betyds te betaal.

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓

- Ontvang korting vir voortydige betalings/ Gee geskenk vir vroegtydige betaling
- Belas met rente
- Stuur state gereeld uit
- Kontak debiteur per foon, e-pos, of “whats-up”

4

TOTALE PUNTE

35

TOTAAL: 200